

Nr 35.

Ankom till riksdagens kansli den 17 mars 1933 kl. 4 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående särskilt statsbidrag till kostnaderna för laga skifte i Karesuando kyrkby.

(1:a avd.)

I en till riksdagen den 20 januari 1933 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition nr 47 har Kungl. Maj:t under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag föreslagit riksdagen att, utan hinder av gällande villkor för erhållande av statsbidrag till förrättningar enligt jorddelningslagen, statsbidrag för laga skiftet i Karesuando kyrkby i Karesuando socken av Norrbottens län må utgå med hela beloppet av kostnaderna för förrättningsmannen, biträde som av honom möjligen anlitas, samt gode männen; dock att statsbidrag ej må utgå till bolag.

Beträffande utredningen i ärendet hänvisas till statsrådsprotokollet.

Vidkommande kostnaderna för lantmåteriförrättningar gäller, att utgifterna för rese- och traktamentsersättningar till vederbörande förrättningsman och hans biträden bekostas helt av statsmedel, oavsett vederbörande sakägares ekonomiska ställning. Vidare kan, därest de sakägaren åliggande kostnaderna för förrättningen måste anses för honom betungande i förhållande till hans ekonomiska ställning, enligt kungörelsen den 22 juni 1928 (nr 295) angående villkor för erhållande av statsbidrag till förrättningar enligt lagen den 18 juni 1926 (nr 326) om delningar av jord på landet, bidrag till kostnaden för skiften erhållas med högst tre fjärdedelar av det belopp, som på fastigheten eller ägolotten belöper av dels det lantmätaren för förrättningen enligt gällande lantmåteritaxa tillkommande arvode, inberäknat lösen för karta och handlingar, dels ock ersättning, som må hava utgått till särskilt, på grund av stadgandet i 2 kap. 2 § jorddelningslagen vid förrättningen tillkallat biträde. Dessutom kan bidrag åtnjutas till kostnaderna för gode mäns biträde, om sådant anses påkallat av särskilda omständigheter och samma kostnader överstiga beloppet av förrättningsarvodet till lantmätaren. Bidrag till dessa kostnader får dock ej uppgå till högre belopp än som motsvarar den del av kostnaderna, som överskjuter beloppet av förrättningsarvodet. Något statsbidrag till hantlangningskostnaderna utgår ej.

Enligt 1 § 3 mom. av kungörelsen gäller beträffande skiften enligt 1 kap. 2 § under 1 i jorddelningslagen inom Jukkasjärvi och Karesuando socknar, att statsbidrag tilldelas inom socknen boende ägare eller innehavare av ägolott, som undergått förenämnt skifte, dock att bidrag icke utgår till bolag.

Av handlingarna i förevarande ärende inhämtas följande. Sedan distriktslantmätaren i Pajala distrikt på ansökan av en av byns omkring 25 delägare förordnats verkställa laga skifte å byn, hölls första sammanträdet den 1 augusti 1932. Sökandens ansökan hade biträttts av två delägare, och representerade dessa tre cirka 36 procent av byns sammanlagda mantal. Vid sammanträdet förelägo till behandling, bland annat, frågorna om tillstånd till skifte och om skifteslagets omfattning. Förstnämnda fråga avgjordes i den riktningen, att tillstånd till skifte meddelades. Genom ägodelningsrättens laga kraftvunna utslag den 26 september 1932 har förordnats, att skiftet skall omfatta cirka 21,800 hektar. — Sedan frågorna om tillstånd till skifte och skifteslagets omfattning sålunda blivit i vederbörlig ordning avgjord, påbörjade förrättningsmannen arbetet med upprättande av ny karta över skifteslaget. Användbar äldre karta över skifteslaget fanns icke att tillgå. Då fältarbetet i början av december 1932 för året avslutades, hade mätningensarbetet fortskridit så långt, att omkring en tredjedel av linjenätet utstakats.

I en till Kungl. Maj:t ställd ansökning den 24 oktober 1932 har kommunalnämndens ordförande i Karesuando socken kyrkoherden Einar Bohlin, såsom representant för Karesuando byamän, hemställt, att ett den 1 augusti 1932 påbörjat laga skifte inom Karesuando by i Karesuando socken av Norrbottens län måtte återgå eller, därest ej så kunde ske, att Kungl. Maj:t måtte bevilja statsbidrag till hela kostnaden för förrättningen jämte hantlangningskostnaderna. Bohlin har till stöd för förevarande ansökan framhållit, att Karesuando kyrkby vore belägen högt ovan odlingsgränsen på nordlig bredd 68° 27' och 333 meter över havet. Det enda som odlades inom byn vore potatis, som dock sällan mognade. Byns befolkning livnärde sig huvudsakligen på boskapsskötsel. Foder till kreaturen skördades å självväxande ängar. Närmaste avsättningsort vore Kiruna på 18 mils avstånd. Ur jordbrukssynpunkt vore ett laga skifte skäligen värdelöst, då något förbättrat utbyte av jorden knappast vore att påräkna på grund av klimatförhållandena. Skogen, som vore uthuggen och belägen vid övre barrskogsgränsen, vore värdelös. Flertalet av byns hemmansägare hade så svag ekonomi, att en skuldsättning för laga skiftets genomförande kunde få de allvarligaste ekonomiska följder för dem.

Departementschefen har anfört följande.

»Vad först angår frågan om inställande av laga skiftet i Karesuando kyrkby kan dylik åtgärd, såsom lantmäteristyrelsen anfört, icke ske utan genom särskild lagstiftning. Lika med lantmäteristyrelsen finner jag, på av styrelsen anförda skäl, en sådan åtgärd icke böra vidtagas.

Med hänsyn till skiftesdelägarnas svaga ekonomiska ställning, de säregna förhållanden, som äro rådande inom Karesuando kyrkby, och jordbruksnäringens utvecklade ståndpunkt i denna rikets nordligaste trakt finner jag dock goda skäl tala för, att staten i detta fall lämnar högre bidrag till skifteskostna-

derna, än som jämlikt stadgade grunder för hithörande bidrag eljest kan utgå. Jag tillstyrker därför, att statsbidrag må utgå till hela kostnaden för förrättningsmannen, sakkunnigt biträde som av honom möjligen anlitas, samt gode männen. Ifrågakommande bidrag torde böra få utgå ur det under nionde huvudtiteln uppförda ordinarie förslagsanslaget till bidrag till jorddelningsförrättningar. Därest riksdagen ej har något att erinra mot vad jag sålunda tillstyrkt, torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela de särskilda bestämmelser, som må finnas erforderliga beträffande bidragets utgående och användning. Därvid förutsätter jag, att den hittills tillämpade grundsatsen, att bidrag ej må utgå till bolag, bibehålles.»

I likhet med departementschefen anser utskottet att beträffande den här förevarande skiftesförrättningen vägande billighetsskäl tala för att bereda sakägarna möjlighet till större bidrag av statsmedel till täckande av kostnaderna än som kan utgå enligt gällande bestämmelser. Utskottet vill därför tillstyrka, att i sådant syfte ett medgivande av föreslagen innebörd lämnas Kungl. Maj:t. Med avseende å de särskilda bestämmelser, som departementschefen förutsatt borde få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela beträffande det ytterligare statsbidragets utgående och användning, vill utskottet framhålla, att vidkommande detta bidrag liksom i fråga om statsbidrag enligt ovanberörda kungörelse nr 295/1928 angående villkor för erhållande av statsbidrag till förrättningar enligt jorddelningslagen endast sådan sakägare bör komma i åtnjutande därav, för vilken de honom åliggande kostnaderna för förrättningen måste anses betungande i förhållande till hans ekonomiska ställning.

Utskottet.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må bifalla förevarande proposition.

Stockholm den 17 mars 1933.

På jordbruksutskottets vägnar:

C. J. JOHANSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Sederholm, N. August Nilsson, Carl E. Eriksson, Gabrielsson, von Stockenström, Granath, J. Fritiof Gustafson* och *Henriksson*, samt

från andra kammaren: herrar *Johansson* i Uppmälby, *Hedlund* i Häste, *Uddenberg, Olsson* i Rödningsberg, *Carlström, Björk, Andersson* i Tungelsta, *Liedberg* och *Gustafson* i Vimmerby.